

Nuorisovaltuuston lausunto Kokoomuksen valtuustoryhmän aloitteiseen Meri-Lapin kuntapalvelujen ruokajakelun piiriin kuuluvien organisaatioiden ylijäämäruoan hyödyntämisestä.

Nuorisovaltuusto kiittää kaupunginhallitusta lausunnon pyytämistä aloitteesta. Nuorisovaltuuston mukaan ottaminen proaktiivisesti on kiitettävä kehityssuunta, jonka nuorisovaltuusto toivoo jatkuvan sekä kehittyvän.

Nuva näkee hävikkiruokaan liittyvän ongelman ja kannattaa toimia sen vähentämiseksi. Asian tarkastelun tulisi Nuvan mielestä lähteä ylijäämäruoan synnyn vähentämisestä, koska tämä olisi tehokkainta ja vaikuttavinta. Tässä keskiössä on maittava ja laadukas ruoka, jota nuoret haluavat syödä.

Tällä olisi monia positiivisia vaikutuksia. Ensinnäkin se vähentäisi ylijäämäruokaa, kun yhä suurempi osa tehdystä ruuasta syötäisiin, eikä päätyisi ylijäämäruuaksi. Toiseksi se parantaisi nuorten hyvinvointia, koska lämmin kouluruoka tukee jaksamista ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Maittavalla ja laadukkaalla ruualla myös vastattaisiin huolestuttavaan kehitykseen, jossa kouluruokaa ei syödä.

Kouluterveyskysely 2023 antaa hyvää dataa kouluruokaan liittyen. 39% 8. ja 9. lk vastaajista ei syönyt kouluruokaa päivittäin. Tämä osuus oli lukiolaisten osalta 44%. 47% 8. ja [9.lk](#) vastaajista piti koululounasta maultaan hyvältä, lukiolaisista 50%. Luvut osoittavat selkeästi, että a. koululounasta ei usein syödä ja b. kouluruoka ei ole maultaan kovin hyvä. Tämän takia Nuva pitää kouluruuan maun ja laadun kehittämistä tärkeänä asiana.

Tärkein askel ruuan laadun ja maun parantamisessa on ottaa nuoret osaksi sen suunnittelua. Eko-oppilaskuntien laatiman Peruskoulun oppilaiden vetoituksen esittämät toimet, suositukset ja kannat tulisi toteuttaa ja huomioida. Vetouksessa nostetaan esimerkiksi salaattipöydän kehittäminen ja kasvisruokien maun parantaminen, joihin tulisi Meri-Lapin kuntapalveluiden ryhtyä yhteistyössä nuorten kanssa. Vetouksessa mainitut suosikit, inhokit ja toiveet tulisi huomioida ruokalista ja tehtäessä.

Nuorisovaltuusto myös esittää, että kuntapalveluiden vastauksessaan mainitseman hävikkitietokannan tiedot tulisi julkaista, koska niistä nähtäisiin avoimesti eri ruokien aiheuttamat hävikit. Lisäksi eri ruokien hävikkimäärää tulisi ottaa huomioon ruokalista ja tehtäessä.

Suoran palautteen kerääminen nuorilta on myös tärkeää, miksi Nuva esittää palaute automaatin tai vastaavan kokeilua Melissassa. Jos kokeilu on onnistunut, voitaisiin käytäntö laajentaa myös muihin toimipisteisiin. Muissakin toimipisteissä tulisi kerätä palautetta erilaisin keinoin. Palaute tulee ottaa huomioon ruokalista ja tehtäessä.

Ylijäämäruoan myymiseen tai antamiseen nuorisovaltuusto suhtautuu lähtökohtaisesti positiivisesti, mutta tunnustaa siihen liittyvät merkittävät käytännön ongelmat, jotka Meri-Lapin kuntapalvelut toi vastauksessaan esiin. Ylijäämäruoan jakamista nuorisotiloilla voitaisiin kokeilla, mutta Nuva epäilee sen toimivuutta, koska nuorisotiloilla käyvät samat nuoret, jotka eivät pidä ruokaa maittavana päiväsaikaankaan. Tämän takia tulisi keskittyä ruoan maun ja laadun parantamiseen.

Nuva tuo myös esiin, että ylijäämä ruuan myyminen toimii hyvin Lappian Kemin kampuksen ruokalassa, jossa sitä myydään koulupäivän jälkeen. Olosuhteet ja toimija ovat tietysti erit, mutta toiminnasta voisi oppia jotain. Lisäksi tulisi selvittää ruokailuajan jatkamista, erityisesti koskien Melissaa.

Tärkein asia johon tulisi keskittyä kuitenkin on ruuan laadun ja maun parantaminen, koska tämä on tehokkain toimi, mikä myös parantaa nuorten hyvinvointia. Tässä keskiössä on nuorten kuunteleminen ja mukaan ottaminen.